

O chytré horákyňi aneb o ženě, která jako jedna z mála potkala Štěstěnu Barbora Pešková

Bylo nebylo, malé království až na samém konci světa. Tedy, spíše nebylo, protože kde byste, děti, na mapách hledaly ten „konec světa“. Anebo vlastně bylo, protože tento příběh se ke mně musel dostat přes očitého svědka, jinak bych mezi lidi vypouštěla dezinformace. To království se jmenovalo poeticky; zeměpisce a cestovatele tak zaujalo víc, než kdyby neslo název po nějaké osobě. Věte mi, že například takové Karlovo království by každého potenciálního návštěvníka odradilo hned poté, co by se jeho název pokusil vyslovit. Království přívětivé Štěstěny (ano, tak se jmenovalo) by mohlo být v učebnicích uváděno jako příklad nomen omen. Lidé k sobě byli tolerantní, ekonomika prosperovala, školství náležitě vychovávalo budoucí generace, politika se přenesla přes otázku pravice a levice. Zkrátka vše nasvědčovalo tomu, že oblast kdysi navštívila Štěstěna, která v ní našla zalíbení a požehnalazdejší půdě.

Samozřejmě nic není, jak se zdá, máloco je dokonalé a vše má nějaké důsledky. Kvůli honbě za všeobecnou idylou se každý konflikt, který mezi lidmi vznikl, stal veřejnou kauzou, kterou bylo třeba co nejrychleji vyřešit. Takový případ nastal po smrti jednoho z předních statkářů v zemi, po kterém zůstala dcera a nevlastní syn. Spor o dědictví vyústil v nepěknou roztržku hodnou ceny „sexismus v praxi“. Dcera zesnulého sedláka jakožto starší z potomků měla po právu nárok na větší polovinu hospodářství, její nevlastní bratr se s touto skutečností však nedokázal smířit a trousil jednu neuctivou machistickou poznámku za druhou. Štěstěna během svých cest po kraji nejspíš zapomněla na důležitou položku utopické krajiny, a to „zrušitpatriarchát“.

Rozeprě dvou nevlastních sourozenců se dostala až k nejvyššímu soudu, kde však ani po letech soudních sporů nedošlo k dohodě. Až se soudce rozhodl vyřešit konflikt poněkud netradičně. Věděl, že sestra je neobyčejně bystrá a schopná žena, bratr naopak že mnoho rozumu nepobral.

„Dám vám tři otázky, tomu z vás, kdo je do zítka zodpoví lépe, případně hospodářství,“ prohlásil soudce. „První otázka: Co je na světě nejtrpčí? Druhá: Co je na světě nejsladší? A třetí: Co je na světě nejbolestivější?“ Bratr se nervózně ošil, zatím neměl tušení, jak odpovědět. Zato sestra se spiklenecky usmála, měla doma dceru, která milovala hádanky, a věděla, že když bude s odpověďmi v koncích, může se obrátit právě na ni.

Doma ji dcera Manka přivítala s nedočkavou tváří a matka jí všechno vypověděla. Manka se nahlas rozesmála a řekla matce, že s ní k soudu další den zajde. „O tohle nesmím přijít,“ culila se.

Soudní síň se zaplnila, všichni byli usazeni, soud začal. Soudce přešel rovnou k věci a vyzval bratra, aby odpovídal první. „Blahorodí, nejsladší je můj domácí včelí med, nejtrpčí je pivo z toho malého pivovaru pod hradem a nejbolestivější je, když vás zlobí stolička.“ Soudce se musel ovládnout, aby nevyprskl smíchy, a Manka, která seděla v jedné ze zadních lavic, se ani ovládnout nenamáhala. Matka po Mance hodila káravý pohled a přistoupila před soudce.

„Nejsladší na světě je spánek, nejtrpčí zrada a nejbolestivější ztráta.“ Soudce uznale kývl a povstal, aby vyslovil svůj verdikt. „Soud rozhodl ve prospěch statkářky, která tímto s okamžitou platností přebírá celé hospodářství po svém otci.“ Manka šla s jásotem obejmout matku, která jí nadšeně děkovala. „Bez tebe, Manko, bych na to ani nemusela přijít, děkuju za radu,“ usmála se. Soudce, který zrovna vycházel ze síně, se zarazil. Přistoupil ke statkářce a řekl: „Chápu správně, že jste na řešení hádanek nebyla sama?“ Statkářka ztuhla a rozechvěle odpověděla:

„Jenom moje dcera Manka mi pomohla, je velmi bystrá, chtěla jsem znát její názor.“ Soudce se na Manku zadíval a řekl: „Vidím, že máte filipa. Rád bych vás poznal více, navštivte mě zítra, prosím. Ale pozor, musíte přijet, nepřijet, být oblečená, neoblečená a obutá, neobutá.“ Manka se na soudce podívala s určitou dávkou nesouhlasu. Nepřišly jí jeho návrhy zrovna vhodné a nechtěla mu vyhovět jenom proto, že je vysoce postavený muž. Koneckonců soud už vyhrály, nebylo třeba nikomu nadbíhat. Pak jí ale něco napadlo. „Dobře, sejdeme se v poledne u brány, ale pouze pokud i vy přijedete, nepřijedete, budete oblečený, neoblečený a obutý, neobutý.“

Slunce pařilo v poledním parnu a Manka se blížila před bránu v podhradí. Seděla na koze, napůl se nechávala vézt, napůl se odrážela chodidlem od země. Doufala, že to nebohé zvíře neztrhá. Na pravé noze měla stěvic, levou nechala bosou. Oděná byla v plachtě, kterou našla doma, aby byla zahalená, ale za oblečenou se rozhodně považovat nemohla.

Soudce vybral jako způsob dopravy poníka, jednu nohu měl bosou, na druhé botu a oblékl se do taláru, který byl na mnoha místech značně ošoupaný a potrháný. Když se blížil k bráně vstříc Mance, museli se oba nahlas rozesmát.

„Milá Manko, vidím, že jste můj úkol splnila opravdu svědomitě.“ „A já ráda vidím, že jste se mnou sešel ve stejně nedůstojném postavení, jaké jste vyžadoval ode mě.“

Mance se soudce zalíbil a poté, co s ním strávila celé odpoledne, pochopila, že není nesympatický šovinista, který by si na ni musel zvyšovat ego. Soudci se na Mance líbilo, že po sobě nenechá šlapat a umí prosadit svůj názor. Od té doby, co s ní začal trávit více času, si nedokázal vedle sebe představit jinou ženu než Manku.

Netrvalo dlouho a soudce požádal Manku o ruku. Ta nadšeně souhlasila, ale soudce ještě dodal: „Mám ale jednu podmínku – nesmíš se mi plést do mých pracovních záležitostí a soudů.“ Manka šokovaně poslouchala, jak se její snoubenec obhazuje. „Viš, že tvoji radu vždy rád vyslechnu, ale dvoru by se to nelíbilo. Bojím se, že by z toho noviny udělaly velkou kauzu.“ Manka na něj hleděla s pohrdáním a zklamáním v očích. Věděla, že soudce ji bere jako sobě rovnou, ale pochopila, že dává přednost společenskému mínění.

„Přijímám, ale mám také jednu podmínku – pokud se rozhodnu pro nějakou kariérní dráhu, podpoíš mé rozhodnutí a nebudeš ho zpochybňovat.“ Soudce věděl, že jeho budoucí žena má oprávněně vysoké ambice, a proto na návrh rád přistoupil.

Léta ubíhala a Manka se rozhodla nastoupit na právnickou fakultu Královské univerzity. Její manžel ji podle svého slibu ve studiu podporoval a ona také držela slovo a nemluvila mudo jeho práce.

Jednou ale před soud přišli manželé, kteří vedli spor o rozdělení majetku po rozvodu. Manželka vyžadovala dům jako součást vyrovnání za manželovu nevěru. Manžel se zase nechtěl domu vzdát, protože ho kupoval před lety ještě sám před svatbou. Společné jmění manželů mu asi nic neřká, pomyslela si Manka, která seděla v soudní síni a celý soudní spor od začátku sledovala. Pomáhalo jí to při studiu, ale podle slibu, který dala, se o dění v soudní síni se svým mužem nebavila. Soudce už nemohl hysterický pár dlouho snášet, a tak chtěl mít při rychle z krku. Bez velkého rozmyšlení proto prohlásil, že dům připadá manželovi, který jejkoupil.

Manka nevěstičně vyšla ze soudní síně. Když viděla zdrcenou, plačící manželku, nedalo jí to a musela se do věci vložit. Manželce řekla, že se jí rozsudek nezdá spravedlivý a že má plán.

Následujícího dne se soudce procházel po městě a narazil na ženu z onoho soudu. Když si oba vyměnili zdvořilostní fráze, žena vyhrkla: „Pár lidí se mě ptalo, jak dopadl soud, tak jsem lhala a řekla, že jsem nakonec ustoupila a manželovi dům nechala bez soudu.“ Soudce pobouřeně řekl: „Cože? Odkdy je v pořádku lhát?“ „Od té doby, co je v pořádku být nevěrný,“ prohlásila žena. V soudci se začala vařit krev. „Tohle vám poradila moje žena, znám ji dobře, to zní přesně jako její slova.“ prskal soudce. Žena zapírala, ale nebylo to nic platné.

Když přišel soudce domů, zamračeně Mance řekl: „Nedodržela jsi dohodu, porušila jsi své slovo. Požádám o rozvod.“ Manka chtěla říct něco na svou obhajobu, nepišlo jí spravedlivé, že se musela držet zpátky ve svých názorech. Ale soudce pokračoval: „Abys neřekla, že tě posílám domů s prázdnou, můžeš si teď hned vzít, co je ti nejmilejší. Dorovnáme se později,“ pronesl soudce znaveně.

Manku soudcovy jednání rozhořčilo, potřebovala vychladnout, aby mohla přemýšlet, co dál. Nakonec se rozhodla, co udělá. Počkala, až její manžel bude spát, naložila ho do kočáru a odjela s ním na statek za matkou.

Když se ráno soudce probudil, zmateně koukal, kde to vlastně je. „Říkal jsi, ať si domů vezmu, co je mi nejmilejší. A i když jsem na tebe našťvaná, nejmilejší jsi mi ty,“ vysvětlila prostě Manka. Soudce se nestačil divit. „Úspěšně jsem složila zkoušky na univerzitu,“ pokračovala Manka, „a obávám se, že teď už se spolu opravdu budeme muset o soudech bavit. Nechci být doma omezována. Žádám o zrušení naší dohody. Víím, že jsem své slovo nedodržela. Ale

nelíbí se mi, že spíš než abys mě zapojil do dění kolem, staráš se, co si o tom pomyslí ostatní.“ Soudce Manku vyslechl a nakonec přiznal: „Máš pravdu, omlouvám se.“ Společně odjeli zpátky domů do města, oba spokojenější než kdy dřív.

A tak skončil jeden z mnoha příběhů z Království přívětivé Štěstěny. Těžko se dozvíme, jak to nakonec s Mankou dopadlo. Tedy s ní pravděpodobně dobře, ale jak se vedlo jiným ženám, to už můžeme jenom hádat. Zkrátka, musíme si uvědomit, že k rubu patří líc, že každá mince má dvě strany, že i v idylickém světě jsou konflikty a že proces rovnoprávnosti je běhna dlouhou trať.
